herpy

GECKOR

Natterer's gecko

Tropiocolotes nattereri

En av världens minsta geckoer, bara 4-6 cm med svans, från kusterna vid Akababukten på Sinai och i sydligaste Israel och Jordanien. Den är nattaktiv och lever på stenig mark. Det finns bara lite kunskap om skötseln, men den sköts som släktets bättre kända arter i ett terrarium på minst 20 × 20 × 20 cm.

Familj: Gekkonidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**4-6 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Öken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**20 × 20 × 20 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Värmeplats	**35-45 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Ensamma, parvis, en hane med flera honor eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Tropiocolotes nattereri är en av de minsta geckoerna. Den mäter 17-30 mm från nos till kloak och omkring 4-6 cm med svans, och ett stort djur väger under 1 g. Kroppen är slank, ögonen stora och benen långa och tunna. Tårna är fria och utan klibbskivor, och lamellerna under tårna har en köl, där *Tropiocolotes steudneri* har tre. Färgen är ljus gräddfärgad till sandbrun med ljusa och mörka tvärband och ljusa prickar på ryggen. Djuren från Israel har mörkare huvud än djuren från Sinai. Ögonen har lodrät pupill.

Arten beskrevs av Franz Steindachner 1901 utifrån två djur från var sin sida av Akababukten och är uppkallad efter ornitologen Johann Natterer. Den har länge räknats till *T. steudneri*. År 2022 reviderades artkomplexet: bestånden från Judeiska öknen, Döda havet, Negev och Aravadalen ner till Akababukten beskrevs som den nya arten *Tropiocolotes yomtovi*, och *T. nattereri* är nu begränsad till den sydligaste delen av området. De två arterna lever delvis sida vid sida i sydligaste Israel. Äldre beskrivningar av artens levnadssätt handlar därför oftast om *T. yomtovi*.

IUCN bedömer arten som livskraftig (LC). Livslängden är inte dokumenterad. 5-10 år är en uppskattning utifrån andra små geckoer.

Utbredning och livsmiljö

Tropiocolotes nattereri lever längs Sinaihalvöns syd- och östkust ut mot Akababukten i Egypten, på öarna Tiran och Sanafir i Röda havet (Saudiarabien), i sydligaste Israel, där den finns i södra delen av Aravadalen norrut till Yotvata och i bergen vid Eilat, och i sydvästra Jordanien. Fynd i Libyen hör till *Tropiocolotes steudneri*, och de nordligare bestånden i Israel, Jordanien och Saudiarabien är numera *Tropiocolotes yomtovi*. Kartans fynd från före 2022 kan omfatta båda arterna.

> **Naturlig utbredning:** Egypten, Israel, Jordanien och Saudiarabien.

LIVSMILJÖ

Tropiocolotes nattereri lever i stenig öken och på flacka grus- och stenslätter, men aldrig på lös sand. Den är nattaktiv och håller sig mest på marken, men klättrar då och då upp på låga stenar och buskar och längst ner på akacieträdens stammar. På dagen gömmer den sig. Klimatet vid Akababukten är extremt torrt med nästan ingen regn. På sommaren är det omkring 40 °C på dagen och 27 °C på natten, på vintern omkring 21 °C på dagen och 10 °C på natten. Temperatur och luftfuktighet i gömslena har inte mätts.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Tropiocolotes nattereri*. Klimatet vid Akababukten är varmt och extremt torrt, och *Tropiocolotes steudneri* och *Tropiocolotes tripolitanus*, som är de mest hållna arterna i släktet, har samma krav. Siffrorna är lånade från dem.

Ett par ska ha ett terrarium på minst 20 × 20 × 20 cm (längd × bredd × höjd), och större är en fördel: djuren är mycket aktiva, och större bottenyta ger plats för fler gömslen och en tydlig skillnad mellan den varma och den svala änden. Släktets arter trivs bäst i grupp, och upp till sex vuxna kan hållas tillsammans i ett terrarium på 50 cm i längd. Bottenytan är viktigare än höjden, men lite höjd med stenar ger variation.

Använd gärna ett glasterrarium med nät i locket, så att värmen från lampan kan släppa ut och botten förblir sval. *T. nattereri* lever på stenig mark och inte på lös sand, så använd en fast botten av sand blandad med lera eller fint grus med många flata stenar och stenplattor, och håll ett hörn lätt fuktigt som äggläggningsplats. Lägg gömslen i både den varma och den svala änden. Tunga stenar ska stå direkt på terrariets botten, så att de inte rasar när djuren gräver under dem. Ett gömsle med fuktig mossa ger en plats för hudömsning. Locket ska sluta tätt, eftersom djuren är små och snabba.

TEMPERATUR

Håll 26-30 °C på dagen och en liten värmefläck på 35-45 °C i ena änden, mätt på en flat sten under lampan. Släktet är mycket värmeälskande: med en spotlight ovanifrån är djuren mer aktiva, äter mer och lägger bättre förkalkade ägg än med enbart en värmematta. I ett litet terrarium ska spotlighten vara svag, till exempel en liten halogenlampa, och styras av en termostat, och den svala änden ska hålla sig under 30 °C, så att djuren alltid kan gå ifrån värmen. På natten stängs värmen av, och temperaturen får sjunka till 20-24 °C. Mät med en digital termometer i båda ändarna och med en infraröd termometer på värmefläcken.

Vintrarna i utbredningsområdet är milda med nätter omkring 10 °C. Om arten behöver en svalare vinterperiod vet man inte. Släktets hållna arter förökar sig utan.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luften ska vara torr, omkring 30-50 % och inte över 60 %. Spruta en del av terrariet två till tre gånger i veckan på kvällen eller tidigt på morgonen: djuren slickar dropparna från stenar och gömslen, som de slickar dagg i naturen. Håll mossan i det ena gömslet och botten i ett hörn lätt fuktiga, så att djuren kan välja mellan fuktigt och torrt och ömsa hud utan problem. Ställ också in en mycket låg vattenskål eller ett flasklock med färskt vatten.

LJUS OCH UVB

Tropiocolotes nattereri är nattaktiv, men släktets arter använder gärna värmefläcken, och en fast dygnsrytm är viktig. Använd en LED eller ett lysrör i 12-14 timmar på sommaren och något kortare dagar på vintern, och håll terrariet mörkt på natten. Placera ljuset så att gömslena ligger i skugga.

UVB behövs inte när insekterna pudras med kalk med D3. Ett svagt UVB-rör skadar dock inte och låter djuren själva bilda en del av D3-vitaminet.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Tropiocolotes nattereri lever av mycket små leddjur. Utfodringen följer släktets bättre kända arter: baskosten är mikrosyrsor och vinglösa bananflugor, och som omväxling kan du ge bladlöss, hoppstjärtar och små kackerlacksnymfer. Bytet får inte vara längre än geckons huvud. Mata lite och ofta, gärna dagligen, med få djur åt gången, och ta bort insekter som inte blir uppätna.

Pudra födan med kalk vid de flesta utfodringar och med kalk med D3 och ett multivitaminpreparat en gång i veckan. Äggläggande honor förbrukar mycket kalk.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Beteendet hos *Tropiocolotes nattereri* i fångenskap är inte beskrivet. Släktets hållna arter är små men mycket aktiva, jagar ivrigt på kvällen och är fredliga mot varandra. De hålls bäst i grupper, gärna med flera hanar, och ett djur kan också hållas ensamt. Dominanta djur står högt på sträckta ben, underordnade håller kroppen lågt, och en viftande svans är ett tecken på nervositet.

Hantera djuren så lite som möjligt: de är mycket små, hoppar oförutsägbart, och svansen får aldrig tas i. Håll ögonen öppna för om enstaka djur blir trängda i gruppen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnader och ålder vid könsmognad är inte dokumenterade för *Tropiocolotes nattereri*. Hos släktets hållna arter kallar hanarna på natten, och som hos andra geckoer har vuxna hanar två bulor vid svansroten. Hos dräktiga honor kan ägget ses genom buken.

PARNING

Avel av *Tropiocolotes nattereri* i fångenskap är inte dokumenterad. Släktets hållna arter behöver ingen vintervila, och flera hanar i gruppen ger fler befruktade ägg än en enda hane med flera honor.

Läs mer: Vintervila och årstider

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger ett hårdskaligt ägg åt gången och lägger två eller flera gånger per år. Ägget är stort i förhållande till honan och kan ses genom buken innan det läggs. Håll ett hörn av botten lätt fuktigt som äggläggningsplats och flytta ägget till en kläckningsapparat utan att vända det, så att andra honor inte gräver upp det. Antalet ägg per år i fångenskap är inte dokumenterat.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för *Tropiocolotes nattereri* och följer släktets hållna arter. Lägg ägget i en liten sluten ask på torr eller bara svagt fuktig vermikulit eller sand. Vid 28-30 °C kläcks ägget efter 60-90 dagar, snabbast vid den höga temperaturen. Om temperaturen påverkar ungarnas kön vet man inte.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning är inte beskriven för arten. Hos släktets hållna arter kan ungarna växa upp hos föräldrarna med samma skötsel, när det finns gott om föda i rätt storlek. Första födan är hoppstjärtar, bladlöss, vinglösa bananflugor och nykläckta syrsor, pudrade med kalk med D3. Ungarna kan också födas upp för sig i en liten ask inredd som de vuxnas terrarium med värme ovanifrån och ett fuktigt gömsle.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns inga dokumenterade särskilda sjukdomar hos arten eller släktet. De typiska problemen är desamma som hos andra små ökengeckoer:

- Uttorkning i en för varm och torr inredning utan fuktigt gömsle. Ge ett fuktigt gömsle, spruta regelbundet och ha alltid vatten framme.
- Överhettning i ett litet terrarium om spotlighten inte styrs av en termostat eller om det inte finns en sval ände.
- Krossade ägg och klämda djur om tunga gömslen och stenar står på sand som djuren gräver under. Ställ dem direkt på botten.
- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos äggläggande honor. Väl försörjda djur har tydliga vita kalksäckar på halsen. Saknas de, eller blir äggen tunnskaliga, behövs mer kalk.
- Parasiter, särskilt hos vildfångade djur. Låt undersöka ett träckprov.
- Stress hos nyinköpta djur. Ge dem ro, mörker och gömslen den första tiden.
- Undernäring hos ungar som konkurreras ut av större djur.

Ett friskt djur är livligt på kvällen och natten och har en fyllig svans. Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om geckon tappar vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slapp.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.